EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 24.5.2023
COM(2023) 616 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Luxembourgs nationale reformprogram 2023 og med Rådets udtalelse om Luxembourgs stabilitetsprogram 2023

{SWD(2023) 616 final}

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Luxembourgs nationale reformprogram 2023 og med Rådets udtalelse om Luxembourgs stabilitetsprogram 2023

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker[1], særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer[2], særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

(1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241[3] om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten trådte i kraft den 19. februar 2021. Genopretnings- og resiliensfaciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af EU. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester bidrager den til den økonomiske og sociale genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, som navnlig skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i EU og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder. Det maksimale finansielle bidrag for hver medlemsstat inden for

[1] EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

[2] EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

[3] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten blev i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 ajourført den 30. juni 2022.

(2) Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2023[4], som markerede starten på det europæiske semester 2023 for samordning af de økonomiske politikker. Det Europæiske Råd godkendte den 23. marts 2023 prioriteterne i undersøgelsen, som er struktureret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2023, hvori Luxembourg blev udpeget som en af de medlemsstater, som kan være påvirket eller kan være i risiko for at blive påvirket af ubalancer, og for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen tillige en udtalelse om Luxembourgs udkast til budgetplan 2023. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Rådet vedtog den 16. maj 2023, samt forslaget til den fælles rapport om beskæftigelsen 2023 med en analyse af gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder, som Rådet vedtog den 13. marts 2023.

(3) Selv om EU's økonomier udviser bemærkelsesværdig modstandsdygtighed, har den geopolitiske kontekst fortsat en negativ indvirkning. EU står last og brast med Ukraine og har i sin økonomiske og socialpolitiske dagsorden fokus på dels at mindske de negative konsekvenser af energichok for både sårbare husholdninger og virksomheder på kort sigt, dels at fortsætte bestræbelserne på at gennemføre den grønne og den digitale omstilling, støtte bæredygtig og inklusiv vækst, sikre makroøkonomisk stabilitet og øge modstandsdygtigheden på mellemlang sigt. Der fokuseres i høj grad også på at øge EU's konkurrenceevne og produktivitet.

(4) Den 1. februar 2023 offentliggjorde Kommissionen meddelelsen "En industriplan for den grønne pagt til den CO_2-neutrale tidsalder"[5] for at øge konkurrenceevnen for EU's nettonulindustri og støtte den hurtige omstilling til klimaneutralitet. Planen supplerer den igangværende indsats under den europæiske grønne pagt og REPowerEU. Den har til formål at skabe et gunstigere miljø for at øge EU's produktionskapacitet inden for de nettonulteknologier og -produkter, der er nødvendige for at nå EU's ambitiøse klimamål, samt at sikre adgang til relevante kritiske råstoffer, herunder ved diversificering af forsyninger, korrekt udnyttelse af geologiske ressourcer i medlemsstaterne og maksimering af genanvendelsen af råstoffer. Planen er baseret på fire søjler, nemlig forudsigelige og forenklede lovgivningsmæssige rammer, hurtigere adgang til finansiering, forbedring af færdigheder og åben handel med henblik på modstandsdygtige forsyningskæder. Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen også meddelelsen "EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030"[6], der er bygget op omkring ni gensidigt forstærkende indsatsområder og målet om at arbejde hen imod en vækstfremmende lovgivningsramme. I meddelelsen opstilles politiske prioriteter med henblik på aktivt at sikre strukturelle forbedringer, målrettede investeringer og lovgivningsmæssige foranstaltninger med henblik på EU's og medlemsstaternes konkurrenceevne på lang sigt. Nedenstående henstillinger hjælper med at opfylde disse prioriteter.

---

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

(5) I 2023 fortsætter det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker med at udvikle sig i overensstemmelse med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne indeholder foranstaltninger til at håndtere alle eller en betydelig del af de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020 og 2022 er fortsat yderst relevante for genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.

(6) REPowerEU-forordningen[7], der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en hurtig udfasning af EU's afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af EU's energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringskapaciteten og energieffektiviteten. Forordningen giver medlemsstaterne mulighed for at tilføje et nyt REPowerEU-kapitel til deres nationale genopretnings- og resiliensplaner for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene. De vil også bidrage til at øge konkurrenceevnen for EU's nettonulindustri som skitseret i industriplanen for den grønne pagt til den CO_2-neutrale tidsalder og til at imødekomme de energirelaterede landespecifikke henstillinger, der blev udstedt til medlemsstaterne i 2022, og som måtte blive udstedt i 2023. Med REPowerEU-forordningen indføres der en ny kategori af ikketilbagebetalingspligtig finansiel støtte, der stilles til rådighed for medlemsstaterne til finansiering af nye energirelaterede reformer og investeringer inden for rammerne af deres genopretnings- og resiliensplaner.

(7) Den 8. marts 2023 vedtog Kommissionen en meddelelse om finanspolitiske retningslinjer for 2024. Den har til formål at støtte udarbejdelsen af medlemsstaternes stabilitets- og konvergensprogrammer og dermed styrke den politiske samordning[8]. Kommissionen mindede om, at stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul deaktiveres ved udgangen af 2023. Den opfordrede til i 2023 og 2024 at føre en finanspolitik, der sikrer en holdbar gæld på mellemlang sigt og øger den potentielle vækst på en bæredygtig måde. Medlemsstaterne blev opfordret til i deres stabilitets- og konvergensprogrammer 2023 at redegøre for, hvordan deres finanspolitiske planer vil sikre, at referenceværdien for underskuddet på 3 % af BNP overholdes, og at gælden nedbringes troværdigt og konstant eller holdes på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Kommissionen opfordrede medlemsstaterne til at udfase de nationale finanspolitiske foranstaltninger, der er indført for at beskytte husholdninger og virksomheder mod energiprischokket, begyndende med de mindst målrettede. Den præciserede, at hvis det bliver nødvendigt at forlænge støtteforanstaltninger på grund af et fornyet pres på energipriserne, bør medlemsstaterne i langt højere grad end tidligere målrette sådanne foranstaltninger mod sårbare husholdninger og virksomheder. Kommissionen foreslog, at de finanspolitiske henstillinger skulle kvantificeres og differentieres og formuleres på grundlag af de primære nettoudgifter som foreslået i dens meddelelse om

[7] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1).

[8] COM(2023) 141 final.

retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU[9]. Den henstillede, at alle medlemsstaterne fortsat bør beskytte nationalt finansierede investeringer og sørge for at anvende midlerne fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde effektivt, navnlig i lyset af målsætningerne for den grønne og den digitale omstilling og om øget modstandsdygtighed. Kommissionen påpegede, at den i overensstemmelse med de gældende regler vil foreslå Rådet i foråret 2024 at indlede underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af endelige data for 2023.

(8) Den 26. april 2023 fremsatte Kommissionen lovgivningsforslag med henblik på at gennemføre en omfattende reform af reglerne for økonomisk styring i EU. Hovedformålet med forslagene er at styrke holdbarheden af den offentlige gæld og fremme bæredygtig og inklusiv vækst i alle medlemsstater gennem reformer og investeringer. Forslagene skal give medlemsstaterne mere kontrol over tilrettelæggelsen af deres mellemfristede planer, samtidig med at der indføres en strengere håndhævelsesordning til at sikre, at medlemsstaterne opfylder tilsagnene i deres mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag. Det er hensigten at afslutte lovgivningsarbejdet i 2023.

(9) Den 21. april 2021 indgav Luxembourg sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingskriterierne i bilag V til forordningen. Den 13. juli 2021 vedtog Rådet en afgørelse om godkendelse af vurderingen af Luxembourgs genopretnings- og resiliensplan[10]. Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har truffet en afgørelse om, at Luxembourg på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet.

(10) Den 28. april 2023 forelagde Luxembourg sit nationale reformprogram 2023 og den 27. april 2023 sit stabilitetsprogram 2023 i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1466/97. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Det nationale reformprogram 2023 afspejler i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2021/241 også Luxembourgs halvårlige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af genopretnings- og resiliensplanen.

(11) Den 24. maj 2023 offentliggjorde Kommissionen landerapporten 2023 for Luxembourg[11]. Heri foretages der en vurdering af Luxembourgs fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2022, og der gøres status over Luxembourgs gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der

9 COM(2022) 583 final.

10 Rådets gennemførelsesafgørelse af 13. juli 2021 om godkendelse af vurderingen af Luxembourgs genopretnings- og resiliensplan (ST 10155/21; ST 10155/21 ADD 1).

11 SWD(2023) 616 final.

også afdækkes nye udfordringer. Rapporten indeholder også en vurdering af Luxembourgs fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af EU's overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af FN's mål for bæredygtig udvikling.

(12) Kommissionen har foretaget en dybdegående undersøgelse for Luxembourg i henhold til artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011 og offentliggjort resultatet heraf den 24. maj 2023[12]. Den konkluderede, at Luxembourg ikke er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Navnlig er sårbarhederne i forbindelse med høje boligpriser og høj gæld i husholdningerne steget i den seneste tid, men synes foreløbig generelt at være under kontrol og forventes at aftage på mellemlang sigt. En stærk befolkningstilvækst sammen med øget adgang til realkreditlån, der fremmes af finanspolitisk støtte, har øget efterspørgslen efter boliger, mens udbuddet er blevet begrænset af manglen på jord til bebyggelse og af, at jordejere holder fast i deres jord. Det voksende gab mellem efterspørgslen og udbuddet på boligområdet har resulteret i kraftige stigninger i boligpriserne med stigende risiko for overvurderede og mindre overkommelige priser. I slutningen af 2022 aftog prisstigningerne klart, og antallet af boligtransaktioner faldt kraftigt, da rentestigningen medførte et skift på markedet. Der forventes imidlertid ikke en stærk korrektion af boligpriserne, da indkomstniveauet fortsat er højt, og knapheden på udbudssiden forventes at fortsætte. Husholdningernes gæld er meget høj set i forhold til den disponible indkomst og har været stigende, mens låntagningen er faldet en del i slutningen af 2022. Husholdningernes finansielle aktiver er også betydelige, gældsætningen stiger i takt med indkomst- og formueniveauet, og banksektoren er sund, hvilket samlet set mindsker de makrofinansielle risici. Yderligere politiske tiltag, herunder optrapning og prioritering af vedtagelsen og gennemførelsen af de seneste foranstaltninger, bl.a. løbende beskatning for at øge udbuddet af byggegrunde, kombineret med den igangværende reform af den fysiske planlægning, kan bidrage til at øge boligudbuddet, f.eks. gennem udbud af socialt boligbyggeri til overkommelige priser rettet mod dem, der har størst behov. Udlejningsmarkedet kunne også gøres mere effektivt. Desuden vil en reduktion af rentefradraget på realkreditlån, som for nylig blev hævet betydeligt, mindske de skattemæssige incitamenter til at optage lån, der bidrager til høje boligpriser.

(13) Ifølge data valideret af Eurostat[13] faldt Luxembourgs offentlige underskud fra 0,7 % af BNP i 2021 til 0,2 % i 2022, mens den offentlige gæld steg fra 24,5 % af BNP ved udgangen af 2021 til 24,6 % ved udgangen af 2022.

(14) Den offentlige saldo er blevet påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. I 2022 omfattede dette indtægtsreducerende foranstaltninger i form af en nedsættelse af produktafgifterne for at sænke forbrugerpriserne på benzin, diesel og fyringsolie med 7,5 eurocent pr. liter; samtidig indførtes udgiftsforøgende foranstaltninger, herunder en energirelateret skattenedsættelse[14], støtte til virksomheder, der var påvirket af stigende energipriser, og begrænsning af prisstigningerne på gas. Kommissionen anslår nettobudgetomkostningerne ved disse

[12] SWD(2023) 638 final.

[13] Eurostats Euroindikatorer 47/2023 af 21.4.2023.

[14] Skattegodtgørelserne kan overstige de skyldige skattebeløb og berøre både skatteydere og ikkeskatteydere; de klassificeres derfor som udgifter i nationalregnskabet (ENS 2010, artikel 20.167 og 20.168).

foranstaltninger til udgøre 0,5 % af BNP i 2022. Den offentlige saldo er også blevet påvirket af budgetomkostningerne ved midlertidig beskyttelse af fordrevne personer fra Ukraine, som anslås til 0,1 % af BNP i 2022. Samtidig faldt de anslåede omkostninger ved midlertidige nødforanstaltninger som følge af covid-19 til 0,1 % af BNP i 2022 fra 0,8 % i 2021.

(15) Den 18. juni 2021 henstillede Rådet, at Luxembourg[15] i 2022 fastholdt en understøttende finanspolitisk kurs, som omfattede finanseffekten af genopretnings- og resiliensfaciliteten, og opretholdt nationalt finansierede investeringer.

(16) Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs[16] i 2022 gunstig, nemlig -0,9 % af BNP, som henstillet af Rådet. Som henstillet af Rådet fortsatte Luxembourg med at støtte genopretningen med investeringer, finansieret af genopretnings- og resiliensfaciliteten. Udgifter finansieret af tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler beløb sig til 0,1 % af BNP i 2022 (0,1 % af BNP i 2021). Nationalt finansierede investeringer indebar et neutralt bidrag til den finanspolitiske kurs[17]. Luxembourg opretholdt således de nationalt finansierede investeringer som henstillet af Rådet. Samtidig indebar væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. nye foranstaltninger på indtægtssiden) et ekspansivt bidrag på 1,3 procentpoint til den finanspolitiske kurs. Dette betydelige ekspansive bidrag omfattede den yderligere virkning af foranstaltningerne til afhjælpning af de økonomiske og sociale følger af energiprisstigningerne (yderligere nettobudgetomkostninger på 0,5 % af BNP) samt omkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine (0,1 % af BNP). Samtidig bidrog tilskud, andre løbende udgifter og forbrug i produktionen også (0,3 % af BNP) til væksten i de primære løbende nettoudgifter. Luxembourg holdt derfor ikke væksten i de nationalt finansierede løbende udgifter tilstrækkeligt under kontrol. Det betydelige ekspansive bidrag fra nationalt finansierede løbende udgifter skyldtes kun delvist foranstaltningerne til afhjælpning af de økonomiske og sociale følger af stigningen i energipriserne samt omkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine.

(17) Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne i stabilitetsprogrammet, er gunstigt i 2023 og derefter. Regeringen forventer en realvækst i BNP på 2,4 % i 2023 og 3,8 % i 2024. Til sammenligning forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 en lavere realvækst i BNP på 1,6 % i 2023 og 2,4 % i 2024, hvilket primært tilskrives lavere bidrag til væksten fra nettoeksporten i 2023 og den indenlandske efterspørgsel i 2024[18].

---

15 Rådets henstilling af 18. juni 2021 med Rådets udtalelse om Luxembourgs stabilitetsprogram for 2021 (EUT C 304 af 29.7.2021, s. 73).

16 Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra ændringen i primære udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden), idet der ses bort fra kriserelaterede midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19, mens udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler medtages, i forhold til den potentielle vækst på mellemlang sigt. Yderligere oplysninger findes i boks 1 i de finanspolitiske statistiske tabeller.

17 Andre nationalt finansierede investeringsudgifter indebar et kontraktivt bidrag på 0,4 procentpoint af BNP som følge af et fald i "andre kapitaloverførsler", der hovedsagelig skyldtes udfasning af erhvervsstøtte og genopretningsbistand i forbindelse med covid-19-pandemien ("genopretnings- og solidaritetsfonden for virksomheder").

18 For det nominelle BNP ser det en smule anderledes ud; ifølge stabilitetsprogrammet forventes der en vækst i det nominelle BNP på 4,7 % i 2023 og 6,0 % i 2024, mens der ifølge Kommissionens

(18) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventer regeringen en forværring af den offentlige saldo, med en underskudskvote på 1,5 % af BNP i 2023. Forværringen i 2023 afspejler hovedsagelig yderligere foranstaltninger til støtte for husholdningernes og virksomhedernes indkomster i kølvandet på høje energipriser og inflation. Ifølge programmet ventes den offentlige gældskvote at stige fra 24,6 % ved udgangen af 2022 til 26,1 % ved udgangen af 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes der et offentligt underskud på 1,7 % af BNP i 2023. Dette er en smule højere end det underskud, der er anført i stabilitetsprogrammet, primært fordi der i Kommissionens prognose regnes med en lidt lavere skatteindtægt. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den offentlige gældskvote at være en smule lavere ved udgangen af 2023, nemlig 25,9 %. Forskellen skyldes en højere vækst i det nominelle BNP i 2023 ifølge Kommissionens prognose.

(19) Den offentlige saldo i 2023 forventes fortsat at blive påvirket af de foranstaltninger, der er truffet for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. Det drejer sig om foranstaltninger, der er forlænget fra 2022 (navnlig begrænsning af prisstigningerne på gas ved hjælp af tilskud til husholdningernes energiomkostninger og netafgifter, stabilisering af elpriserne gennem tilskud til husholdninger og foranstaltninger til støtte for virksomheder) og nye foranstaltninger såsom tilskud til varmeforsyning gennem fjernvarmenet og til store boliger samt tilskud til fremme af virksomheders egetforbrug af solcelleenergi. Nettobudgetomkostningerne ved støtteforanstaltningerne forventes ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 at udgøre 1,1 % af BNP i 2023[19]. Nogle af foranstaltningerne i 2023 er rettet mod de mest sårbare husholdninger eller virksomheder, men de fleste opretholder ikke prissignalet om at reducere energiefterspørgslen og øge energieffektiviteten. Som følge heraf anslås det i Kommissionens forårsprognose 2023, at de målrettede støtteforanstaltninger, der skal tages i betragtning ved vurderingen af, om den finanspolitiske henstilling for 2023 efterleves, udgør 0,6 % af BNP i 2023 (sammenlignet med 0,4 % af BNP i 2022).

(20) Den 12. juli 2022 henstillede Rådet[20], at Luxembourg tog skridt til i 2023 at sikre, at væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter er i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs[21], under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til de husholdninger og virksomheder, som er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine. Luxembourg skulle være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation. Det blev også henstillet til Luxembourg at øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling samt i energiforsyningssikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, bl.a. ved at anvende genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler.

(21) I Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den finanspolitiske kurs i 2023 at være ekspansiv (-1,5 % af BNP) i en situation med høj inflation. Dette følger en

---

forårsprognose 2023 forventes en højere vækstrate på 7,1 % i 2023 og en tilsvarende (i forhold i 2023) vækstrate på 5,9 % i 2024.

19 Tallet angiver niveauet for de årlige budgetomkostninger ved foranstaltningerne, inkl. løbende indtægter og udgifter samt — hvis det er relevant — investeringsforanstaltninger.

20 Rådets henstilling af 12. juli 2022 om Luxembourgs nationale reformprogram for 2022 og med Rådets udtalelse om Luxembourgs stabilitetssprogram for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2022, s. 128).

21 Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 anslås Luxembourgs potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt (gennemsnit over 10 år), som anvendes til at bestemme den finanspolitiske kurs, nominelt at være på 7,8 %.

ekspansiv finanspolitisk kurs i 2022 (-0,9 % af BNP). Væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) ventes i 2023 at indebære et ekspansivt bidrag på 1,3 procentpoint til den finanspolitiske kurs. Dette omfatter en stigning på 0,3 % af BNP i omkostningerne til målrettede støtteforanstaltninger for de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne. Det ekspansive bidrag fra nationalt finansierede primære løbende nettoudgifter kan derfor kun delvis tilskrives den målrettede støtte til de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for energiprisstigninger. Den ekspansive vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) skyldes også bl.a. sociale ydelser bortset fra naturalier, tilskud i forbindelse med ikkemålrettede energiforanstaltninger, permanente lønstigninger i den offentlige sektor, et engangsbidrag til EU-budgettet og en nedsættelse af momssatserne. Alt i alt er den forventede vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter i overensstemmelse med Rådets henstilling. Udgifter, der finansieres via tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten, forventes at udgøre 0,2 % af BNP i 2023, mens de nationalt finansierede investeringer forventes at indebære et ekspansivt bidrag til den finanspolitiske kurs på 0,1 procentpoint. Luxembourg planlægger at finansiere yderligere investeringer gennem genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler, samtidig med at landet forventes at opretholde nationalt finansierede investeringer[22]. Der planlægges offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed, f.eks. elektrificering af den offentlige transport, styrkelse af sporvogns- og jernbanenettet, en klima- og energifond til støtte for erhvervelse af solcellepaneler, digitalisering af offentlige tjenester og sikker digital kommunikation (kvanteteknologi), som delvis finansieres af genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler.

(22) Ifølge stabilitetsprogrammet forventes det offentlige underskud at stige til 1,7 % af BNP i 2024. Stigningen i 2024 afspejler hovedsagelig forlængelsen af støtteforanstaltningerne for at afbøde følgerne af inflationsstigningen for husholdningernes og virksomhedernes indkomster. Ifølge programmet forventes den offentlige gældskvote at stige til 27,5 % ved udgangen af 2024. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 et offentligt underskud i 2024 på 1,5 % af BNP. Dette er en smule lavere end det underskud, der er anført i stabilitetsprogrammet, primært fordi der i Kommissionens prognose regnes med en lavere stigning i aflønningen af ansatte og sociale ydelser. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 vil den offentlige gældskvote være lidt lavere og udgøre 27,0 % ved udgangen af 2024.

(23) Ifølge stabilitetsprogrammet er det planen at forlænge energistøtteforanstaltningerne indtil udgangen af 2024. Kommissionen antager i øjeblikket, at nettoomkostningerne ved energistøtteforanstaltningerne vil udgøre 0,5 % af BNP i 2024[23], sammenlignet med 1,1 % af BNP i 2023. Disse skøn bygger på antagelsen om, at der ikke kommer nye energiprisstigninger. De energistøtteforanstaltninger, der i øjeblikket også

[22] Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et neutralt bidrag til BNP.

[23] Kommissionens definition af energiforanstaltninger omfatter kun finanspolitiske foranstaltninger, der direkte påvirker energipriserne eller yder midlertidig indkomststøtte til energiforbruget. Generelle inflationsstøtteforanstaltninger klassificeres ikke som energiforanstaltninger, hvilket forklarer forskellen i de anslåede budgetomkostninger til energistøtteforanstaltninger mellem stabilitetsprogrammet og Kommissionens prognose.

forventes at være i kraft i 2024, synes ikke at være rettet mod sårbare husholdninger eller virksomheder. De fleste af dem opretholder ikke fuldt ud prissignalet om at reducere energiefterspørgslen og øge energieffektiviteten.

(24) I henhold til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 skal der ske en årlig forbedring af den strukturelle budgetsaldo i retning af den mellemfristede målsætning med 0,5 % af BNP som benchmark[24]. Under hensyn til behovet for at sikre finanspolitisk holdbarhed[25] bør der ske en forbedring af den strukturelle saldo på mindst 0,3 % af BNP for 2024. For at sikre en sådan forbedring bør væksten i nationalt finansierede primære nettoudgifter[26] i 2024 ikke overstige 4,8 %, som det fremgår af denne henstilling. Samtidig bør de resterende energistøtteforanstaltninger (som Kommissionen i øjeblikket anslår til 1,1 % af BNP i 2023) udfases i 2023, afhængigt af udviklingen på energimarkedet, idet der startes med de mindst målrettede foranstaltninger, og de dertilhørende besparelser bør anvendes til at nedbringe det offentlige underskud. På grundlag af Kommissionens skøn vil dette føre til en stigning i de primære nettoudgifter, der ligger under den anbefalede maksimale vækstrate for 2024. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 er væksten i nationalt finansierede primære løbende nettoudgifter i 2023 imidlertid ikke i overensstemmelse med Rådets henstilling. Hvis dette bekræftes, bør der tilstræbes en lavere vækst i de primære nettoudgifter i 2024.

(25) Under antagelse af en uændret politik forventes det ifølge Kommissionens forårsprognose 2023, at de nationalt finansierede primære nettoudgifter stiger til 2,9 % i 2024, hvilket er under den anbefalede vækstrate.

(26) Ifølge programmet forventes de offentlige investeringer fortsat at ligge stabilt på 4,5 % af BNP i 2023 og 2024. I programmet henvises der til reformer og investeringer, som forventes at bidrage til bæredygtig og inklusiv vækst. Disse omfatter investeringer til fremme af energiomstillingen og den digitale omstilling, som også er en del af genopretnings- og resiliensplanen.

(27) Stabilitetsprogrammet udstikker en mellemfristet finanspolitisk kurs frem til 2027. Ifølge programmet forventes det offentlige underskud at falde gradvist til 1,0 % af BNP i 2025 og til 0,8 % i 2026 for derefter at stige en smule til 0,9 % i 2027. Det offentlige underskud ventes dermed at forblive under 3 % af BNP inden for programmets tidshorisont. Ifølge programmet ventes den offentlige gældskvote at stige fra 27,5 % ved udgangen af 2024 til 29,0 % ved udgangen af 2027.

(28) Den demografiske udviklings indvirkning på de offentlige udgifter vil blive mere akut i de kommende årtier, da antallet af pensionister pr. arbejdstager forventes at stige støt som følge af den aldrende befolkning og faldet i nettomigrationsstrømmene. I et scenario uden politikændringer vil Luxembourg stå over for en af EU's største stigninger i pensionsudgifternes andel af BNP, der forventes at blive fordoblet til

---

[24] Jf. artikel 5 i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97, som også kræver en tilpasning på over 0,5 % af BNP for medlemsstater med en offentlig gæld på over 60 % af BNP eller med mere udtalte risici for gældsholdbarheden.

[25] Kommissionen skønnede, at Luxembourg ville skulle opnå en stabil strukturel primær saldo for at sikre, at den offentlige gæld forbliver på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Dette skøn var baseret på Kommissionens efterårsprognose 2022. Udgangspunktet for dette skøn var det forventede offentlige underskud og den forventede offentlige gæld for 2024, der var baseret på antagelsen om, at energistøtteforanstaltningerne vil blive afviklet i 2024.

[26] Primære nettoudgifter er defineret som nationalt finansierede udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden og renteudgifter samt konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter.

omkring 18 % af BNP i 2070, hvilket er den højeste i EU. Dette vil medføre en betydelig stigning i den offentlige gæld, der bringer holdbarheden i de offentlige finanser i fare. Genopretnings- og resiliensplanen behandler ikke pensionssystemets langsigtede bæredygtighed. Navnlig behandler den ikke de negative virkninger af førtidspensionsordninger og finansielle incitamenter til at forlade arbejdsmarkedet tidligt, der bidrager til den lave beskæftigelsesfrekvens blandt ældre arbejdstagere. En forhøjelse af den faktiske pensionsalder vil have en gavnlig makroøkonomisk virkning og potentiale til at reducere pensionsudgifterne, da en højere andel af ældre arbejdstagere i beskæftigelse vil understøtte den økonomiske vækst. Bekæmpelsen af aggressiv skatteplanlægning i Unionen er afgørende for at: i) forhindre konkurrenceforvridning mellem virksomheder, ii) sikre en retfærdig behandling af skatteyderne og iii) beskytte de offentlige finanser. Luxembourg er en lille, åben økonomi med en stor international finanssektor, hvilket i vid udstrækning forklarer de betydelige finansielle strømme. Disse strømme afspejler imidlertid også tilstedeværelsen af mange udenlandsk ejede virksomheder i landet, der er involverede i koncerninterne likviditetsaktiviteter. Et særligt problem er fraværet af kildeskat eller tilsvarende foranstaltninger angående rente- og royaltybetalinger til jurisdiktioner med en skattesats på nul eller lav skat ud over de lande, der er opført på EU-listen over ikkesamarbejdsvillige jurisdiktioner[27]. Udgående rente- og royaltybetalinger fra selskaber med hjemsted i Luxembourg til tredjelandsjurisdiktioner kan være pålagt lav eller ingen beskatning, hvis disse betalinger ikke beskattes eller beskattes på et lavt niveau i modtagerjurisdiktionen. Luxembourg har truffet visse forholdsregler for at bekæmpe aggressiv skatteplanlægning. Hidtil har disse foranstaltninger dog ikke været tilstrækkelige til at rette op på de elementer i skattesystemet, som multinationale selskaber kan udnytte med henblik på aggressiv skatteplanlægning.

(29) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og kriterium 2.2 i bilag V til samme forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Luxembourg er i færd med at gennemføre sin genopretnings- og resiliensplan. Den 28. december 2022 indgav Luxembourg sin første betalingsanmodning, der vedrørte 26 milepæle og mål i Rådets gennemførelsesafgørelse, med henblik på udbetaling af 20 mio. EUR under genopretnings- og resiliensfaciliteten. Kommissionen offentliggjorde en positiv foreløbig vurdering den 28. april 2023. Betalingsanmodningen er nu til drøftelse i Rådet. De pågældende milepæle og mål omfatter ikrafttrædelsen af reformen "boligpagten 2.0", der har til formål at øge kommunernes udbud af lejeboliger til en overkommelig pris, investering i digitalisering af den offentlige sektor og udvikling af ultrasikker kommunikation, opkvalificering af arbejdsstyrken med lanceringen af programmet "FutureSkills" samt en reform vedrørende køb af renere køretøjer. Den 11. november 2022 forelagde Luxembourg en ændring af planen, som blev godkendt af Rådet den 17. januar 2023. Luxembourg forventes at fremlægge et REPowerEU-kapitel og har allerede besluttet at overføre 128,5 mio. EUR fra brexittilpasningsreserven til genopretnings- og resiliensfaciliteten til finansiering af gennemførelsen. En hurtig indarbejdelse af det nye REPowerEU-kapitel i genopretnings- og resiliensplanen vil gøre det muligt at finansiere yderligere reformer og investeringer til støtte for Luxembourgs strategiske mål på energiområdet og inden

[27] Rådets konklusioner af 24. februar 2022 om den reviderede EU-liste over ikkesamarbejdsvillige skattejurisdiktioner (EUT C 103 af 3.3.2022, s. 1).

for den grønne omstilling. Det er fortsat vigtigt systematisk og effektivt at inddrage lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter for at sikre en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen samt af andre økonomipolitiske og beskæftigelsespolitiske tiltag, der går ud over planen, og således sikre et bredt ejerskab til den overordnede politiske dagsorden.

(30) Kommissionen godkendte alle Luxembourgs programmeringsdokumenter vedrørende samhørighedspolitikken i 2022. En hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, er afgørende for at opnå den grønne og den digitale omstilling og øge den økonomiske og sociale modstandsdygtighed samt for at sikre en afbalanceret territorial udvikling i Luxembourg.

(31) Ud over de økonomiske og sociale udfordringer, der tages op i genopretnings- og resiliensplanen, står Luxembourg over for en række yderligere udfordringer, navnlig de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt, der hovedsagelig hænger sammen med pensionssystemet, juridiske smuthuller, der kan udnyttes af multinationale selskaber med henblik på aggressiv skatteplanlægning, sårbarheder i forbindelse med høje boligpriser og husholdningernes gæld, svagheder i uddannelsessystemet, der skaber øget ulighed, og spørgsmål vedrørende energipolitik og den grønne omstilling, herunder potentielle hindringer for omstillingen fra fossile brændstoffer og problemer med transportnettet.

(32) Elevernes grundlæggende færdigheder og generelle resultater afhænger i høj grad af deres socioøkonomiske og sproglige baggrund. Det gennemsnitlige niveau af centrale kundskaber og færdigheder i 15-årsalderen målt ved OECD's program for international elevevaluering (PISA) er betydeligt lavere i Luxembourg end EU-gennemsnittet. Kløften mellem gunstigt stillede elever og deres dårligt stillede jævnaldrende er større i Luxembourg end i noget andet EU-land. Uddannelsessystemet giver ikke alle elever de grundlæggende færdigheder, der er nødvendige for at opfylde arbejdsmarkedets behov i landet. Det sprog, der tales i det nationale skolesystem på primærtrinnet, er luxembourgsk, mens eleverne lærer at læse og skrive på tysk. Alle fag (undtagen fransk) undervises på tysk. Dette stiller meget høje krav til sprogfærdigheder i et land, hvor kun én ud af tre elever taler luxembourgsk som deres første sprog. Andelen af unge mellem 18 og 24 år, der forlod uddannelsessystemet uden at have afsluttet en sekundæruddannelse på andet trin, steg fra 6,3 % i 2018 til 8,2 % i 2022. I september 2022 iværksatte Luxembourg et pilotprojekt i fire grundskoler, hvor eleverne begynder at lære først på fransk og derefter på tysk. Hvis denne tilgang udvides til flere skoler, kan den bidrage til at forbedre resultaterne for elever, hvis første sprog ikke er fransk. Luxembourg øgede også udbuddet af pladser på offentlige internationale skoler: fra 2022/2023 er 4 % af eleverne på førskole- og grundskoletrinnet indskrevet på sådanne skoler, hvor de kan vælge mellem engelsk, fransk eller tysk som undervisningssprog. Hvis denne mulighed for undervise på ét hovedsprog blev udvidet til at omfatte en større del af skolerne, kunne det i væsentlig grad forbedre elevernes chancer for at opnå bedre resultater.

(33) Luxembourgs energisystem er kendetegnet ved stor afhængighed af import og afhængighed af fossile brændstoffer. Landet er en stor nettoimportør af energi. Det er næsten helt og holdent afhængig af import af primærenergi med en afhængighedsgrad på 92 % i 2021. Olie tegnede sig for 69 % af Luxembourgs energimiks og naturgas 18 %, mens 12 % kom fra vedvarende energikilder, der nåede op på en kapacitet på 572 MW i 2022. Luxembourg importerer ikke olie fra Rusland. Hvad angår gas er

afhængigheden af Rusland begrænset, da næsten 100 % af den gas, som Luxembourg forbruger, stammer fra Norge og Nederlandene og importeres via rørledninger fra Belgien og Tyskland. Luxembourgs forbrug af naturgas er faldet med 26 % i perioden fra august 2022 til marts 2023 sammenlignet med det gennemsnitlige gasforbrug i samme periode i de foregående fem år. Dette fald er større end reduktionsmålet på 15 %. Luxembourg kan fortsætte bestræbelserne på midlertidigt at reducere gasefterspørgslen indtil den 31. marts 2024[28].

(34) Luxembourg har et veludbygget net til både elektricitets- og gasforsyning, men der bliver behov for yderligere investeringer for at tilgodese den forventede stigning i efterspørgslen efter vedvarende energi og elektricitet. Luxembourg må tage udfordringen med det utilstrækkelige boligudbud op og samtidig nå sine energi- og klimamål. Der er også behov for at renovere den eksisterende bygningsmasse. Med 20,8 % af det samlede energibesparelsespotentiale (udtrykt i GWh) udgør boligbygnings- og renoveringssektoren den næststørste kilde til kumulative energibesparelsesmuligheder i 2030. Omkring 89 % af boligmassen anvender varmesystemer baseret på fossile brændstoffer (fyringsolie og naturgas). Kommunerne kommer til at spille en nøglerolle i den forbindelse. Trængsel i vejtrafikken tynger økonomien og den miljømæssige bæredygtighed, samtidig med at transport tegner sig for en betydelig andel af olieforbruget og for 59 % af de samlede drivhusgasemissioner, hvilket skal sammenholdes med et EU-gennemsnit på 24 % i 2019. Luxembourg har indført nogle relevante foranstaltninger for at fremme bæredygtig transport, men yderligere, mere målrettede indgreb ville bidrage væsentligt til at mindske afhængigheden af olie samt drivhusgasemissionerne. Dette afspejles i målet for bilparken i Luxembourgs nationale energi- og klimaplan, ifølge hvilket andelen af elbiler og opladelige hybridbiler skal op på 40 % inden 2030. Luxembourg har sat sig som mål at blive klimaneutral senest i 2050. Det har gjort betydelige fremskridt i de senere år med hensyn til vedvarende energi, men er fortsat en af de medlemsstater, der har den laveste andel. Ambitionsniveauet skal hæves, så drivhusgasemissionerne reduceres yderligere og andelen af vedvarende energi og energieffektiviteten øges, for at Luxembourg kan nå sine energimål for 2030 — at skaffe 25 % af energien fra vedvarende energikilder og reducere det endelige energiforbrug i forhold til 2007 med 40 - 44 %.

(35) Mangel på arbejdskraft og færdigheder i sektorer og erhverv, der er væsentlige for den grønne omstilling, herunder fremstilling, udbredelse og vedligeholdelse af nettonulteknologier, skaber flaskehalse i omstillingen til en nettonuløkonomi. Uddannelsessystemer af høj kvalitet, der reagerer på ændrede behov på arbejdsmarkedet, samt målrettede opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger er afgørende for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft og fremme inklusion og omfordeling af arbejdskraft. For at frigøre det uudnyttede arbejdskraftudbud skal disse foranstaltninger være tilgængelige, navnlig for enkeltpersoner og i de sektorer, der er mest berørt af den grønne omstilling. Luxembourg har øget sin indsats for at opkvalificere og omskole arbejdstagere i sektorer i tilbagegang og omstilling. Der er dog stadig mangel på arbejdskraft inden for visse job, herunder policy- og planlægningsansvarlige. Dette er en mulig flaskehals i den grønne omstilling og i gennemførelsen af REPowerEU.

[28] Rådets forordning (EU) 2022/1369 og (EU) 2023/706.

(36) Rådet har på baggrund af Kommissionens vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet 2023, og dets holdning[29] afspejles i henstilling 1 nedenfor.

(37) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og deres kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet, at medlemsstaterne i euroområdet træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til i) at bevare gældsbæredygtigheden og afholde sig fra bredt funderet støtte til den samlede efterspørgsel i 2023, bedre at målrette de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde virkningerne af høje energipriser, og at overveje passende måder at afvikle støtten på, efterhånden som energiprispresset mindskes, ii) at opretholde et højt offentligt investeringsomfang og fremme private investeringer til støtte for den grønne og den digitale omstilling, iii) at støtte en lønudvikling, der afbøder tabet af købekraft og samtidig begrænser anden runde-effekter på inflationen, yderligere at forbedre de aktive arbejdsmarkedspolitikker og afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft, iv) at forbedre erhvervsklimaet og sikre, at energistøtten til virksomheder er omkostningseffektiv, midlertidig og målrettet levedygtige virksomheder, og at den opretholder incitamenter til den grønne omstilling, samt til v) at bevare den makrofinansielle stabilitet og overvåge risici og samtidig fortsætte arbejdet med at fuldføre bankunionen. For Luxembourg bidrager henstilling 1, 2 og 4 til gennemførelsen af den første, anden, tredje, fjerde og femte henstilling vedrørende euroområdet.

HENSTILLER, at Luxembourg i 2023 og 2024 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. afvikle de energistøtteforanstaltninger, der er i kraft, inden udgangen af 2023 og bruge de deraf følgende besparelser til at nedbringe det offentlige underskud; sikre, hvis nye energiprisstigninger gør det nødvendigt at træffe støtteforanstaltninger, at disse rettes mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er budgetmæssigt overkommelige og bevarer incitamentet til energibesparelser

   sikre, at der føres en forsigtig finanspolitik, navnlig ved at begrænse den nominelle stigning i nationalt finansierede primære nettoudgifter i 2024 til højst 4,8 %

   opretholde nationalt finansierede offentlige investeringer og sikre en effektiv anvendelse af tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler, især for at fremme den grønne og den digitale omstilling

   i perioden efter 2024 fortsat følge en mellemsigtet finanspolitisk strategi med gradvis og holdbar konsolidering kombineret med investeringer og reformer, der skaber større bæredygtig vækst, for at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt

   mindske de risici, der er forbundet med boligmarkedet, navnlig ved at reducere rentefradraget for realkreditlån og ved at træffe foranstaltninger til at øge udbuddet af byggegrunde; forbedre pensionssystemets holdbarhed på lang sigt, navnlig ved at begrænse mulighederne for førtidspensionering og øge beskæftigelsesfrekvensen for ældre arbejdstagere; øge indsatsen for effektivt at bekæmpe aggressiv skatteplanlægning, navnlig ved at sikre tilstrækkelig beskatning af udgående rente- og royaltybetalinger til jurisdiktioner med en skattesats på nul eller lav skat.

2. videreføre den stabile gennemførelse af den reviderede genopretnings- og resiliensplan og hurtigst muligt færdiggøre REPowerEU-kapitlet med henblik på

[29] I henhold til artikel 5, stk. 2, og artikel 9, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97.

hurtigt at påbegynde gennemførelsen; videreføre en hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i tæt komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen

3. forbedre skolesystemets resultater og fremme lige muligheder for alle elever, navnlig ved at tilpasse undervisningen til behovene hos dårligt stillede elever og elever med forskellig sproglig baggrund

4. mindske afhængigheden af fossile brændstoffer ved at fremskynde udbredelsen af vedvarende energi og øge eltransmissionskapaciteten, lempe tilladelsesprocedurerne og investere i energieffektivitet i både boliger og erhvervsbygninger; støtte kommunerne i at udvikle detaljerede lokalplaner for at udbrede vedvarende energi, herunder vindkraft og solceller, samt fjernvarme- og fjernkølingssystemer; yderligere fremme elektrificering af transport og investere i offentlige transportnet og infrastruktur; øge de politiske bestræbelser på at tilvejebringe og erhverve de færdigheder, der er nødvendige for den grønne omstilling.

Udfærdiget i Bruxelles, den […].

På Rådets vegne
Formand